

ALAPÍTVÁNY A VIDRÁKÉRT

1156. Budapest., Nyírpalota. 60.

Telefon: 30-258-3637; E-mail: gerapal@axelero.hu

GERA PÁL

VIZES ÉLŐHELYEK ÉS VIDRAVÉDELEM

Az 1995 és 2004 között elvégzett hazai felmérések adataiból a következő tények vonhatók le:

Hazánkban - európai „mércevel” mérve - egységes vidraállomány él.

A „legjobb vidrás helyek” azon élőhelyek, ahol a vidra számára rendelkezésre áll:

- egyfelől a fészkeléshez szükséges vízi-, és parti vegetáció;
- másfelől a megfelelő táplálék.

Tapasztalataink szerint ezek az élőhelyek a következők:

- halastavak;
- hallal telepített folyó-menti holtágak, mellékágak;
- hallal telepített csatornák, víztározók.

Ugyanakkor egyes élőhely-típusoknál évek óta megfigyelhető kedvezőtlen tendencia:

- A kisvízfolyások kiapadása és élőviláguk degradációja;
- A csatornák magára hagyása, felszámolása;
- A halastavak „szárazra állítása”;
- A folyó-menti holtágak és mellékágak kiszáradása.

A vidravédelem szempontjából nagyon fontos, hogy az alábbi feltételek a jószágok rendelkezésére álljanak:

A fészkelési feltételek, vándorlási feltételek (vidraetológia)

Az élőhelyek állapotváltozásán kívül alapvető veszélyeztető tényező a magyarországi vidraállományra:

- Az autópályák növekvő kiterjedése
- Az orvvadászat

Javaslatok az egyes élőhely-típusoknál észlelt problémák lehetséges megoldására.

Folyóink:

Fontos ismerv: napjainkban a magyarországi folyók hossza meghaladja a 3000 km-t, amit cca. 4000 km gát fog körül.

Az 5 hektárnál nagyobb holtágak száma 300, míg a mellékágaké 95.

- Alaposan át kellene gondolni a holt-, és mellékágak jogi helyzetét
- Érvényesülnie kellene Víz Keretirányelv elveinek (szennyezőanyagok stb.)
- Folyógazdálkodási terveket kellene készíteni (akadály: ellenérdekeltségek)

Kisvízfolyások és csatornák

Hazánkban a természetes kisvízfolyások száma 2500, hosszuk pedig 25 000 kilométer. A folyószabályozás, árvízmentesítés miatt létesített belvízelvezető csatornarendszer hossza 40 000 km.

- A jövőben egyetlen kisvízfolyás medrét ne lehessen beton és/vagy kőteknőbe erőltetni.
- Ösztönözni kellene a megváltoztatott medrű kisvízfolyásoknál renaturálására
- A gazdálkodási eljárások (pl. erdészet) során figyelemmel kell lenni a kisvízfolyásokra is
- Szennyezőanyagok szűrése is elengedhetetlen.
- Csatornáknál azok vegetációját kellő körültekintéssel kell kezelni.
- Csatornák gazdasági hasznosítása és fenntartása is fontos kérdés.

Természetes-, és halastavak, víztározók:

Hazánkban a fél hektárnál nagyobb állóvízes száma 1200, míg felületük az ország felszínének nem egészen 1%-a.

Napjainkban a halastórendszerek összterülete 22 750 hektár, ami cca. 7500 hektárral kevesebb mint volt tíz évvel ezelőtt!

A magyarországi vidrapopuláció gerincét a halastavak, valamint azok más vizes élőhelyekkel érintkező csatornái tartják meg!

Napjainkban 270 működő víztározó van hazánkban; az állandó vízborítású-tározók közül sok horgászati és hasznosítás alatt áll. A hozzájuk kapcsolódó csatornák fontos szerepet játszanak a vidrák vándorlásában.

Természetes tavaknál:

- Meg kell akadályozni a vízi növényzet indokolatlan irtását, valamint a partvonalak beépítést. Fontos a települések szennyvizeinek a szűrése is.

Halastavak:

- Célszerű lenne egy legalább öt éves időszakot átfogó úgynevezett tározófejlesztési programot kidolgozni.
- Rendezni szükséges a vízdíjak problémáját.
- Rugalmassá és átláthatóvá kell tenni, pályázatokkal és támogatásokkal a természetvédelmi elvárásokból és/vagy korlátozásokból fakadó esetleges értékvesztések pótlását, valamint a védett állatfajok egyedei okozta károk kérdéskörét (Natura 2000 - pályázatok)